Il-Papa Franġisku u l-lembut bil-maqlub

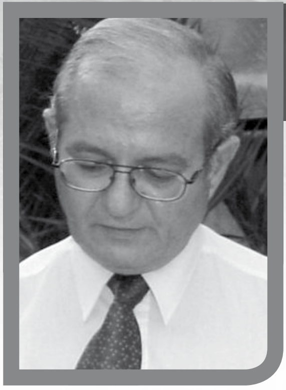

Jikteb Philip Borg Ph.Lic., S.Th.B., Dip.Soc.Sc.
President Onorarju tal-Għaqda Filantropika Talent Mosti u tas-Soċjetà Dun Filippu Borg

Int u jien konna mdorrijin li kultant ninnutaw xi ħaġa u nibagħtu ittra lill-editur. Daż-żmien kulħadd ifajjar fuq il-midja soċjali, aktarx bla ma jiżen sew x'qed iħarbex jew x'tgħassida ta' lingwi juża. Frattant il-gazzetti xorta jkollhom paġna bl-ittri lill-editur, li mbagħad isibu ruħhom fuq *Facebook* ukoll. Il-kbarat ma jibgħatux ittri bħal dawn. Jinqdew b'xi segretarju biex ixandar stqarrija, qisu tkellem l-oraklu, mhux biss bħala opinjoni. Għax il-kbarat iżommu posthom fil-għoli, għad li mhux kollha. Hemm min jifhem li aħjar jitkellem direttament man-nies. Fosthom, bħal daż-żmien sena, il-Papa Franġisku, ma ddejjaq xejn jibgħat ittra lill-editur…

Mhix ħaġa ta' kuljum li Papa jikteb ittra f'gazzetta. Soltu l-Papa jibgħat ittri formali lil kardinali u isqfijiet bil-għan ta' xi ħatra, jew dwar xi suġġett preċiż jew f'xi okkażjoni jew oħra. Nafu wkoll b'ittri aktar importanti, l-ittri enċikliċi li l-Papa jikteb minn żmien għal żmien biex jgħallem aktar dwar xi verità tal-fidi. Ittri bħal dawk ikollhom fihom ħafna studju li tkun għamlet kummissjoni apposta mqabbda mill-Papa biex tiżviluppa b'mod dottrinali l-ħsieb tal-Papa biex joħroġ dik l-ittra enċiklika. Fl-aħħar ikun il-Papa nnifsu li jagħrbel dak l-istudju u jiffurmah fis-sura tal-messaġġ li jkun irid iwassal lid-dinja.

Franġisku – l-għaxqa tiegħu qalb in-nies.

Ta' min jgħid li minn dejjem l-ittri enċikliċi kienu jkunu indirizzati lill-isqfijiet u l-membri kollha tal-knisja madwar id-dinja. Il-Papa twajjeb San Ġwanni XXIII fl-1963 kien mar pass kbir 'il quddiem u indirizza l-famuża enċiklika *"Pacem in Terris"* lill-bnedmin kollha ta' rieda tajba – ma rabatx ruħu li jkellem lill-kattoliċi biss!

Forsi nsib min jikkummenta: x'jinteressa dan kollu lil min ma jemmen b'xejn jew ma jħossux komdu ma' dak kollu li tgħid jew tagħmel il-knisja u l-Papiet li jkollha? Nies bħal dawn għandhom kull jedd għall-fehma tagħhom, daqskemm għandhom dawk li għandhom fehma oħra, u bħalhom u daqshom jistħoqqilhom rispett sħiħ. Fuq kollox, il-fehma u twemmin ħieles ilhom snin li ġew dikjarati mill-ġnus kollha bħala drittijiet fundamentali tal-bniedem. Iżda wkoll l-istess knisja kattolika – li għal snin sħaħ kienet tikkundanna lil kull min ma kienx jaqbel magħha – fl-arja ta' ftuħ u aġġornament tas-snin sittin bil-Konċilju Vatikan it-tieni, fetħet ukoll ambjent ta' djalogu ma' nies ta' twemmin jew denominazzjoni oħra.

Djalogu

Dak id-djalogu baqa' għaddej tul ħamsin sena, daqqa bil-qalb u daqqa bl-iskossi. Matulhom kellna sitt papiet – Ġwanni XXIII innifsu, Pawlu VI, Ġwanni Pawlu I għal xahar biss, San Ġwanni Pawlu II, Benedittu XVI u issa Franġisku. Interessanti l-osservazzjoni kif il-midja internazzjonali sikwit issejħilhom aktarx b'kunjomhom… Papa Roncalli, Papa Montini, Papa Luciani, Papa Woytila, Papa Ratzinger. Imma lil Franġisku qisha għarfet f'ismu stess il-ġenwinità tiegħu u kulma jmur qed tħossha komda, anzi tiggosta ssejjaħlu Franġisku, bilkemm Papa Franġisku, imma aktarx l-għażiż Franġisku!

Ma ninsewx li sar Papa fit-13 ta' Marzu 2013 wara

li Benedittu rriżenja fit-28 ta' Frar ta' qabel. Qiegħed imexxi l-knisja waqt li għall-ewwel darba fl-Istorja il-predeċessur tiegħu għadu ħaj, għad li fis-skiet u s-satra. Ma ninsewx li hu l-ewwel Papa ġiżwita, meta l-ġiżwiti kienu storikament dejjem forza ta' influwenza u aġġornament qawwi fil-Knisja. Infatti lill-ġeneral tal-ġiżwiti kienu jsejħulu *"the black Pope"* għax influwenti ħafna imma ma jilbisx abjad bħall-Papa!

Kont bdejt insemmi li Franġisku f'Settembru tas-sena l-oħra bagħat ittra lill-editur tal-gazzetta *La Repubblica*. Din għandha l-ikbar ċirkolazzjoni bħala gazzetta ta' kuljum u magħrufa li editorjalment tinsab fiċ-ċentru-xellug. L-editur li kien ukoll fundatur tagħha fl-1976, Eugenio Scalfari li huwa ateu jew aktarx xettiku dwar il-knisja, kien xandar mistoqsijiet iebsin lill-Papa f'Lulju u Awwissu li għadda. U Franġisku ma ddejjaq xejn iwieġeb f'ittra twila lill-istess editur.

Kif jgħid il-Malti: min jerfa' qofftu mhux pastaż!

"Għalkemm fuq linji ġenerali, nixtieq inwieġeb għall-mistoqsijiet li għamiltli fil-gazzetta tiegħek. Nirringrazzjak li segwejt l-enċiklika *"Lumen Fidei"* li jien uritt mill-Papa ta' qabli Benedittu XVI… għax dik kienet diretta wkoll, biex toħloq djalogu sinċier u ta' veru ma min bħalek iqis lilu nnifsu 'ma jemminx imma għal ħafna snin affaxxinat mit-tagħlim ta' Ġesù'.

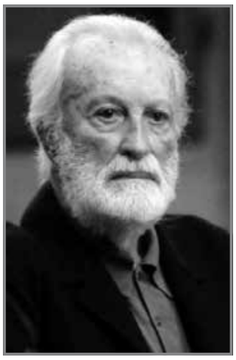
Eugenio Scalfari – fundatur u editur tal-ġurnal "La Repubblica"

Ġarar tat-tafal

"Emminni li mingħajr il-knisja ma kontx inkun nista' niltaqa' ma' Ġesù, għad li konxju ħafna li d-don tal-Fidi jinsab merfugħ fil-ġarar tat-tafal tal-umanità tagħna. Nibda minn din l-esperjenza personali tiegħi tal-Fidi, li biha llum inħossni komdu nagħti widen u nifhem il-mistoqsijiet tiegħek, u flimkien miegħek infittxu t-triq fejn nistgħu nimxu flimkien għal biċċa minnha," kompla l-Papa Franġisku.

"Fil-fidi nisranija, Ġesù mhux preżentat biex jimmarka separazzjoni bejnu u bejn il-bqija tal-bnedmin. Iżda biex turina li fih ilkoll imsejħin biex inkunu ulied l-istess missier u aħwa bejnietna. Is-singolarità ta' Ġesù hija favur il-kommunikazzjoni, mhux l-esklużjoni jew kundanna!

"Inti staqsejtni jekk Alla tal-insara jaħfirx lil min ma jemminx jew ma jfittixx il-fidi. Nibda mill-iktar ħaġa fundamentali: il-ħniena ta' Alla hija bla limiti għal kull min jersaq lejh b'qalb niedma, imma fil-każ ta' min ma jemminx, il-kwistjoni hi li jobdi l-kuxjenza tiegħu. Id-dnub, anki għal min m'għandux il-fidi, jinsab fejn wieħed imur kontra l-kuxjenza. Li tisma' u tobdi l-kuxjenza tfisser li tiddeċiedi int quddiem dak li tara bħala tajjeb jew ħażin. Hu proprju fuq dawn id-deċiżjonijiet li nistgħu nqisu t-tajjeb jew il-ħażin f'dak li nagħmlu," kiteb Franġisku.

Il-Papa temm l-ittra lill-editur Scalfari billi kiteb li "din ir-riflessjoni tiegħi kienet imqanqla minn dak li għoġbok tistaqsini. Nitolbok tilqagħha bħala waħda tentattiva u proviżorja imma sinċiera bħala stedina biex nimxu biċċa mit-triq flimkien. Emminni, il-knisja, minkejja d-dewmien tagħha, l-infedeltajiet tagħna, l-iżbalji u d-dnubiet li setgħet għamlet u għadha tista' tagħmel f'dawk kollha li jiffurmawha, ma għandha ebda sens jew għan ieħor għajr li tkun xhud ta' Ġesù – dak li ntbagħat mill-Missier 'biex iwassal il-bxara t-tajba lill-fqajrin, li jxandar il-maħfra lill-priġunieri u d-dawl lill-għomja, li jagħti l-ħelsien lil dawk mirfusin u jħabbar is-sena tal-grazzja tal-Mulej'". Donnu l-Papa ried jisħaq sal-aħħar il-valur tal-knisja li tkun tal-foqra u l-imwarrbin.

Interessanti kif, lil hinn mit-titli kbar li bihom soltu jissejjaħ u jiffirma l-Papa, dan għoġbu jiffirma l-ittra lill-editur b'mod sempliċi: "ħossni qribek bħala ħuk, Franġisku"!

"Civiltà Cattolica"

Kont għadni qiegħed nixtarr sew l-kliem ta' Franġisku f'din l-ittra, meta sirt naf bl-intervista twila li l-Papa ġiżwita ta lir-rivista magħrufa tal-ġiżwiti *"La Civiltà Cattolica",* propju nhar il-Ħamis li għadda, appena erbat ijiem ilu. Id-direttur tagħha, il-ġiżwita Antonio Spadaro, beda biex staqsih: "Min hu Jorge Mario Bergoglio?"

"Ma nafx liema hi d-definizzjoni l-iktar ġusta… żgur li jiena midneb. U mhux biex ngħid xi ħaġa jew xi forma letterarja. Jiena midneb. Midneb li l-Mulej ħares lejh. Dak hu l-motto li dejjem kelli, anki bħala Papa: *"Miserando atque eligendo"* – ħenn għalija

u għażilni. Dejjem ħassejt li jgħodd ħafna għalija," stqarr Franġisku.

Patri Spadaro kompla jistaqsi lill-Papa fuq kull suġġett ieħor li fl-aħħar ħamsin sena kien ta' kontroversja, anki dottrinali fi ħdan u madwar il-knisja. Dwar is-sehem tan-nisa, il-Papa jemmen li "hemm bżonn inkabbru l-ispazji ta' preżenza femminili iktar inċiżiva fil-knisja. Nibża' minn xi soluzzjoni ta' *'machismo in gonnella'* – speċi ta' irġulija bid-dublett, għax fir-realtà l-mara għandha struttura differenti mir-raġel. U l-opinjonijiet li sikwit nisma' jistgħu jkunu mnebbħin biss mill-ideoloġija *'machista'* (ta' min hu 'macho' jew iħossu superjuri għax raġel). In-nisa qed ipoġġulna domandi serji li jistħoqqilhom ikunu ffaċċjati sewwa. Il-knisja ma tistax tkun hi mingħajr il-mara u s-sehem tagħha."

"Nipprietkaw fit-toroq"

Fl-intervista twila madwar tletin paġna f'din ir-rivista magħrufa sew għad-duttrina tagħha, il-Papa jwieġeb dwar suġġetti bħall-omosesswali, id-divorzjati li jerġgħu jiżżewġu, il-koppji tal-istess sess u tant punti jaħarqu oħra. Franġisku jistqarr li l-knisja ma tistax tibqa' ossessjonata li ttambar biss fuq duttrina li hi magħrufa, imma jeħtieġ li "tippriekta l-Vanġelu fit-toroq u kullimkien u twassal il-bxara t-tajba u tfejjaq kull tip ta' feriti. Meta kont għadni Buenos Aires kont nirċievi ittri mingħand persuni omosesswali li huma feriti soċjalment għax kienu jgħiduli li jħossu lill-knisja qisha dejjem tikkundannahom. Imma l-knisja ma tridx tagħmel hekk!" seħaq il-Papa.

Fuq kull punt minn fost il-kontroversji kollha li s-soċjetà jista' jkollha mal-knisja, il-Papa Franġisku seħaq li l-knisja għandha bżonn tinżel tipprietka fost in-nies, fejn jgħixu n-nies u mhux tipprietka – jew agħar u agħar tikkundanna – biss mill-għoli. Jagħmilha ċara li trid qabel xejn tismagħhom u tifhem il-problemi u tmiss il-feriti biex imbagħad tipprietkalhom u tfehemhom. Saħansitra jiddeskrivi l-knisja bħala sptar lest u miftuħ għal kulħadd fil-kamp tal-battalja, fil-ħajja ta' kuljum ta' dawk kollha li jħossuhom feruti jew kkundannati.

Iktar minn kull Papa ieħor qablu, Franġisku jisħaq kontinwament li d-djalogu huwa l-ewwel pass tal-predikazzjoni, għax titkellem b'lingwa li tinftiehem u fejn kulħadd jifhem lil xulxin. Għal Franġisku m'hemmx djalogu u predikazzjoni tajbin jekk naħa tibqa' fil-għoli u naħa fil-qiegħ tal-ħajja iebsa ta' kuljum.

Il-palazz u l-lembut

Din il-fehma tkompli toħroġ iktar ċara meta Patri Spadaro staqsih għala baqa' ma marx jgħix fl-appartamenti sbieħ tal-Palazz Apostoliku. "L-appartament qisu lembut bil-maqlub: huwa kbir u spazjuż ħafna, imma tidħol fih bil-kontra, minn passaġġ dejjaq ħafna, qatra qatra… imma jien le, mingħajr in-nies madwari ma nistax ngħix!" sostna l-Papa Franġisku.

Kif naraw, ittra f'gazzetta u intervista twila huma turija ċara ta' Papa li jrid jgħix magħna, jifhimna u jkellimna, iktar milli jgħix fl-għoli u jiddomina – kif forsi konna mdorrijin naraw lill-papiet. Għax jemmen li hu midneb bħall-oħrajn, imma jħossu fortunat li "rah, ħenn għalih u għabru"! Ukoll jekk dan kollu ma jfisser xejn għal min ma jemminx jew ma jarax għajr ħtijiet fil-knisja, Franġisku jibqa' jistieden… "ejja ħa nitkellmu"!

HB MOTORS
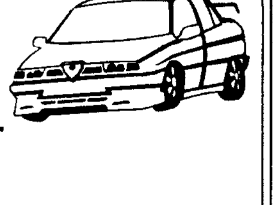
Vehicle Repairs & Services
Tel: 21 520429
Mob: 9986 8092
20, Triq il-Għasel, il-Mellieħa
Nixtiequ l-festa t-tajba lill-Melleħin kollha